

A magánáhítat könyvei a középkor végén

2023. 04. 21., 17:00

Köszöntő beszéd

Tisztelt Bíboros Úr!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Zúg a világ. Háborúk, gazdasági kilengések, járványok, tüntetések, egymásba érő évszakok, a mesterséges intelligencia gyártotta szövegek, szobánkba kúszó utcamoraj. Messze még a csend.

Mindannyian áhítjuk a csendet, hiszen a stabilitás univerzális igényünk. Szüntelenül változó világunkban a kultúra intézményei, a natúra, és a vallási helyek képesek arra, hogy lehetővé tegyék a csendből jövő nyugalom megélését. A Vétyemi Ősbükkös kirándulója, a *Na'Conxypan hercegében* elmerülő tekintet, vagy a Tihanyi Bencés Apátság Adventi áhítatán részt vevő állampolgár a csend tapasztalatában részesül, amely kikülöníti őt a mindennapok szövetéből. Három különböző forrásvidékű csendtapasztalat egyazon lényeggel, az önmegértéssel.

Áhítatkor az ima ugyanazt jelenti, mint erdőben a séta, vagy múzeumban a képolvasás. Mindegyik a megértés, a valahonnan valahova eljutás eseménye. Ima közben úgy közeledünk Istenhez, hogy közben megtaláljuk önmagunkat, és megéljük a csendet. Az „*Uram, hallgasd meg én imádságomat...*” *A magánáhítat könyvei a középkor végén* című kamarakiállítást őszentsége Ferenc pápa magyarországi látogatásának tiszteletére szervezte az Országos Széchényi Könyvtár.

A most megnyíló időszak csendhajlék a késő középkori Magyar Királyságban és tágabb környezetében magánáhítat céljára használt latin és népnyelvű kézírásos és nyomtatott könyvek különböző típusait mutatja be. A kiállított hét kódex és egy nyomtatvány, valamint az ezeket kiegészítő, digitális eszközön hozzáférhető anyag segítségével bevezetjük a látogatót a késő középkori imakönyvek színes világába. E személyre szabott könyvecskéken keresztül bepillantást nyerhetünk középkor végi emberek lelkiéletébe, aggodalmaiba, reményeibe. A látogatók megtekinthetik gyűjteményünk egyik leggazdagabban díszített kéziratát, megtudhatják, mi mindentől védekezhetett imádsággal egy 16. század eleji apáca vagy világi férfi, s megpróbálkozhatnak a nyelvemlékkódexek magyar imáinak kibetűzésével. A kiállítás a

nemzeti könyvtár kincseiről és az önmagaság technikájáról beszél, amely Foucault szerint azt a célt szolgálja, hogy az egyén az önmaga által önmagán végzett gyakorlatokkal magasabb szintű létbe emelje önmagát.

Kívánom, hogy a Magánáhítat ünnepi csendje hozza el a mindennapokban oly gyakran áhított érintést, amelyet mindenki magával vihet a nemzeti könyvtáron kívüli zajba.

Köszönöm a kurátori munkát Korondi Ágnesnek és Sarbak Gábornak, a Fragmenta et Codices Kutatócsoport tagjainak, köszönöm az Országos Széchényi Könyvtár munkatársainak a kiállítás létrejöttéért tett erőfeszítést, köszönöm a Lulla Interiorsnak, hogy testté tette az ötletet.

Köszönöm a figyelmet; köszönöm, hogy meghallgattak.